

Vlaams
Parlement

stuk **1365** (2011-2012) – Nr. 1
ingediend op 17 november 2011 (2011-2012)

Gedachtewisseling

over het Jaarverslag 2010 van de VRT
en over het rapport 2010
van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM)
‘Toezicht op de naleving door de openbare omroep
van de beheersovereenkomst
met de Vlaamse Gemeenschap’

Verslag

namens de Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media
uitgebracht door de heer Bart Caron

Samenstelling van de commissie:

Voorzitter: de heer Philippe De Coene.

Vaste leden:

de heren Carl Decaluwe, Paul Delva, Johan Verstreken, Veli Yüksel;
de heren Johan Deckmyn, Chris Janssens, Wim Wienen;
de heren Jean-Jacques De Gucht, Herman Schueremans;
de heren Philippe De Coene, Chokri Mahassine;
de heer Lieven Dehandschutter, mevrouw Danielle Godderis-T'Jonck;
de heer Jurgen Verstrepen;
de heer Bart Caron.

Plaatsvervangers:

de heer Ludwig Caluwé, de dames Martine Fournier, Vera Jans, Tinne Rombouts;
de heren Frank Creyelman, Jan Penris, Wim Van Dijck;
de heren Peter Gysbrechts, Bart Tommelein;
mevrouw Yamila Idrissi, de heer Patrick Janssens;
de heren Wilfried Vandaele, Kris Van Dijck;
mevrouw Ulla Werbrouck;
de heer Luckas Van Der Taelen.

INHOUD

I.	Bespreking van het rapport 2010 van de Vlaamse Regulator voor de Media betreffende ‘Toezicht op de naleving door de openbare omroep van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap’	5
1.	Toelichting van het rapport door prof. Peggy Valcke, lid van de algemene kamer van de VRM	5
2.	Vragen van de commissieleden en antwoord van prof. Peggy Valcke	7
II.	Toelichting van het Jaarverslag 2010 van de VRT	9
1.	Algemene situering van het Jaarverslag 2010 door de heer Luc Van den Brande, voorzitter raad van bestuur	9
2.	Verduidelijking van enkele financiële aspecten van het Jaarverslag 2010 door de heer Willy Wijnants, directeur Algemene Zaken	10
3.	Verdere toelichting van het Jaarverslag 2010 door mevrouw Sandra De Preter, gedelegeerd bestuurder VRT	12
III.	Bespreking van het Jaarverslag 2010 van de VRT	14
1.	Standpunt van de heer Carl Decaluwe	14
2.	Standpunt van de heer Wim Wienen	15
3.	Standpunt van de heer Wilfried Vandaele	16
4.	Standpunt van de heer Bart Caron	17
5.	Standpunt van de heer Jurgen Verstrepen	18
6.	Standpunt van de heer Philippe De Coene	19
7.	Antwoord van de VRT op de gestelde vragen	20
7.1.	Voorstel tot schriftelijke beantwoording van de vragen die aan de VRT werden voorgelegd	20
7.2.	Waar staat de Var-overdracht in de vaste activa?	20
7.3.	Meer uitleg over de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen, die passen in de raam- en principeakkoorden tussen de VRT en de strategische programmamakers	20
7.4.	De inkomsten uit overeenkomsten met distributeurs stijgen met 11 percent ten opzichte van 2009. In het financiële plan staat echter dat de inkomsten uit overeenkomsten met distributeurs 18,5 miljoen euro lager liggen. Is dat een tegenstrijdigheid?	20
7.5.	Wat is de balans van Ooit Gemist?	20
7.6.	Meer duidelijkheid over de missie en doelstellingen van MNM, de dalende opbrengsten uit radioreclame, de doelgroepen van MNM naast allochtonen, de rapportering en de term ‘instapradio’	20
7.7.	Hoe zal het VRT-contract met de distributeurs in de toekomst lopen?	21
7.8.	De expertise, opgebouwd door innovatie, resulteerde in drie spin-offs. Zijn de intellectuele rechten in handen van de opstartende bedrijven of van de VRT?	22
7.9.	Hoe schonk de VRT aandacht aan Brussel?	22

7.10.	Personeel zou de verplichting moeten hebben om neutraal te blijven, ook op Twitter. Hoe staat de VRT hier tegenover?	22
7.11.	De kosten per uitzenduur: wat zit daar precies in? Zijn hierin ook de overhead en de personeelskosten opgenomen?.....	23
7.12.	Het personeelsbudget is in 2010 verder toegenomen, maar het personeelsbestand is wel gedaald. Hoe valt dit met elkaar te rijmen?	23
7.13.	Wat zijn de verklaringen over het feit dat de inkomsten van de advertentiemarkt en de opbrengsten uit de contracten van de distributeurs daalden? Waren de prognoses dan te ambitieus?.....	23
7.14.	Voorbeelden van aantrekkelijke nieuwe producten waardoor de inkomsten uit radioreclame stijgen.....	24
7.15.	Via teletekst zou de VRT 100.000 euro aan reclame-inkomsten hebben opgehaald. Hoe wordt er op teletekst reclame gemaakt?..	24
7.16.	Kennen Net Gemist en Ooit Gemist eigenlijk succes?	24
7.17.	Hoe komt het dat het bereik van de VRT-internetradio niet toeneemt maar daalt? Hoe is het bereik via andere internetkanalen dan de eigen radiospeler?	24
7.18.	Hoe lang duurt het nog vooraleer alle waardevolle VRT-beelden gearchiveerd zijn, tenminste aan het huidige archiveringstempo? .	25
7.19.	Diversiteit zou op dit moment gebrekkig worden gemeten. Wordt er aan een betere meting en rapportering ervan gewerkt? ..	25
7.20.	Wat wordt precies bedoeld met “de computersoftware wordt geactiveerd vanaf 2500 euro per eenheid”?.....	25
7.21.	De betalingen aan externe productiehuisen zijn gedaald. Welk percentage werd aan welk productiehuis betaald?	26
7.22.	Waarom kost Klara per uitzenduur relatief veel?	26
7.23.	Welk soort mensen verlaten de VRT? Betreft het veel creatieve talenten?.....	26
	Gebruikte afkortingen	27

De Commissie voor Cultuur, Jeugd, Sport en Media organiseerde op 11 oktober 2011 een gedachtewisseling met vertegenwoordigers van de Vlaamse Regulator voor de Media (VRM) en van de Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie (VRT).

De VRM stelde zijn rapport 2010 voor betreffende ‘Toezicht op de naleving door de openbare omroep van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap’. Conform artikel 218, §2, 9°, van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie oefent de VRM immers een inhoudelijk toezicht uit op de naleving door de VRT van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap en rapporteert hier jaarlijks over aan de Vlaamse Regering.

De VRT stelde ten behoeve van de commissieleden zijn Jaarverslag 2010 voor. Dit jaarverslag wordt overeenkomstig artikel 21 van het decreet van 27 maart 2009 betreffende radio-omroep en televisie elk jaar vóór 30 september voorgelegd aan het Vlaams Parlement. De vragen die aan de VRT tijdens de commissievergadering werden voorgelegd, werden niet meer tijdens de commissievergadering beantwoord. De antwoorden werden achteraf schriftelijk aan het commissiesecretariaat meegedeeld en werden geïntegreerd in het commissieverslag.

I. BESPREKING VAN HET RAPPORT 2010 VAN DE VLAAMSE REGULATOR VOOR DE MEDIA BETREFFENDE ‘TOEZICHT OP DE NALEVING DOOR DE OPENBARE OMROEP VAN DE BEHEERSOVEREENKOMST MET DE VLAAMSE GEMEENSCHAP’

1. Toelichting van het rapport door prof. Peggy Valcke, lid van de algemene kamer van de VRM

Mevrouw *Peggy Valcke*, lid algemene kamer Vlaamse Regulator voor de Media (VRM), licht het vierde jaarrapport van de VRM toe over de naleving door de openbare omroep van de beheersovereenkomst met de Vlaamse Gemeenschap. Zij onderstreept dat het toezicht van de regulator inhoudelijk is en niet financieel. De gegevens komen van de VRT-studiedienst zelf (om de zes maanden) maar ook van het Centrum voor Informatie over de Media en de Portable People Meter.

De spreker noemt het rapport van de VRT over 2010 goed. De doelstellingen werden ruimschoots gehaald en de resultaten worden ook elk jaar beter. Daarop overloopt ze de verschillende strategische doelstellingen. De eerste wordt geformuleerd in artikel 16 van de beheersovereenkomst: het bereiken van een groot publiek. Zij wordt zelf weer vertaald in een aantal performantiemaatstaven.

De eerste is dat de VRT met haar aanbod over de verschillende media op maandbasis minstens 90 percent van de bevolking moet bereiken. Uit de CIM-cijfers en uit de PPM-studie door het onafhankelijke onderzoeksbureau CNS Media blijkt dat het gecombineerde bereik van radio en tv tussen 94,6 percent en 98,9 percent per maand is. De tweede maatstaf stelt dat de VRT met haar verschillende tv-kanalen op weekbasis minstens 80 percent van de tv-kijkende bevolking bereikt. Met een weekbereik tussen 86,3 percent en 93,1 percent wordt ook die behaald.

De derde maatstaf, dat de VRT met haar verschillende radiokanalen op weekbasis minstens 80 percent van de radioluisterende bevolking bereikt, wordt behaald met een gemiddelde van 80,5 percent. Met een dagbereik van respectievelijk 71,4 percent en 94,6 percent worden ook nieuwsmaatstaven 4 en 5 gehaald. De 6de maatstaf, die een bereik van 20 percent oplegt aan de generalistische kanalen voor een gevarieerd gamma cultuuruitingen via spoor 2, wordt gehaald met een gemiddeld weekbereik van 35,9 percent. Ook voor de laatste maatstaf, die de educatieve opdracht betreft, zit het gemiddelde weekbereik van de generalistische kanalen met 36,1 percent ruim boven de vereiste 25 percent.

De tweede strategische doelstelling gaat over de kwaliteit van het aanbod. Het rapport van de VRM gaat op de pagina's 19 tot 31 zeer uitvoerig in op de manier waarop de verschillende dimensies daarvan, onder meer de publieke, de functionele, de ethische en de operationele, worden gemeten. Blijkt dat de maatstaf voor de meeste aspecten wordt gehaald, behalve voor het ondertitelingaanbod, dat met 88 percent onder de norm van 95 percent blijft.

Derde strategische doelstelling is diversiteit. De bijhorende performatiemaatstaf, die vraagt om bij de oprichting van een digitaal cultuurkanaal het aantal cultuurprogramma's op de generalistische netten minstens gelijk te houden, is echter nog niet van toepassing.

Uit een onafhankelijk luisteronderzoek blijkt dat de bij de strategische doelstelling Vlaamse producties horende maatstaven voor radio worden gehaald. Daartoe interviewde TNS Media 508 Vlamingen boven de 15. Van hen associeert 52,5 percent een Vlaamse radiozender met Nederlandstalige muziek. Bijna de helft van hen denkt daarbij aan Radio 2. Ook voor Vlaamse tv-producties en coproducties wordt met 69,8 percent de maatstaf (50 percent tussen 18.00 uur en 23.00 uur) gehaald.

De volgende strategische doelstelling betreft de digitalisering van het volledige productie- en distributieproces, die volgens de bijhorende maatstaf gerealiseerd moet worden binnen de looptijd van de beheersovereenkomst 2007-2011. De VRM stelt vast dat de VRT in 2010 vooruitging en heeft hiervoor geen problemen te melden.

Vervolgens gaat de spreker in op de doelstelling dat kwaliteitscontrole van alle schakels in de productieketen kijk- en luistercomfort waarborgt. Voor de meeste performantiemaatstaven blijkt er geen probleem te zijn, op enkele na. Zo heeft de middengolfzender slechts een bereik van 150 km rond Brussel in de plaats van 300. De ontvangst van DAB wordt niet op 99 percent van het Vlaamse grondgebied gehaald en evenmin op 95 percent binnenshuis. De VRT argumenteert dat zij niet alle factoren om dit in orde te brengen, in handen heeft. Soms richten luisteraars hun antenne verkeerd of worden ze gestoord door andere zenders. Voor de garantie van de norm voor binnenshuisontvangst zijn bijkomende investeringen nodig, wat de VRM aannemelijk vindt.

Op pagina 41 van het VRM-rapport wordt nader uitgewerkt hoe de maatstaf bij de doelstelling om de VRT uit te bouwen tot een innovatieve, efficiënte, lerende en aantrekkelijke digitale omroeporganisatie, wordt gehaald. De spreker noemt de invulling van 35 percent van de vacatures door interne doorgroei, het aanbod van opleidings- en ontwikkelingsinitiatieven, de aanleg van een talentendatabank en de promotie van thuiswerk.

Een andere strategische doelstelling is de beheersing van de personeelskosten. De maatstaf dat de personeelskosten binnen de perken blijven van het ondernemingsplan werd niet gehaald ten gevolge van een onvoorziene indexaanpassing en de aanleg van een extra provisie voor vakantiegeld. Die kosten hadden echter geen effect op het resultaat, aangezien parallel een nog te ontvangen dotatie werd geboekt. De maatstaf voor de jaarlijkse rapportering over de samenstelling van het personeel werd wel gehaald. Ook bij de maatstaf bij de doelstelling dat de VRT er zowel in beeldvorming als in personeelsbestand naar streeft een afspiegeling te zijn van de samenleving, kon de VRM geen problemen detecteren. Het beleid van de VRT ter zake neemt de vorm aan van een diversiteitsbarometer, de toename van het aantal vrouwen in het management, een voorrangsbeleid voor jongeren van allochtone origine, evenals opleidingsstages voor diezelfde groep en voor jongeren met een handicap.

Hoofdstuk 7 van de beheersovereenkomst gaat over de financiële afspraken tussen de VRT en de Vlaamse overheid. De strategische doelstelling in artikel 41 schrijft de vrijwaring van de financiële positie voor, een transparante boekhouding, de naleving van de richtlijnen van de Europese Commissie en een professionele benadering van de pensioen-

problematiek. Op een aspect na werd de bijhorende maatstaf gehaald. Maar de VRT rapporteert nog steeds niet volgens de International Financial Reporting Standards, omdat volgens de omroep daarmee minder wordt gewonnen dan het kost aan mankracht, en de transparantie erdoor mogelijk zelfs kleiner wordt.

Daarop bespreekt mevrouw Valcke de afgeleide performantiemaatstaven, die vervat zitten in de beginartikelen van de beheersovereenkomst over de missie van de openbare omroep. Over de aandacht voor Brussel heeft de VRM onvoldoende gegevens gekregen om een oordeel te vellen. De maatstaf voor investeringen in Vlaamse fictie (de uitbreiding van goede fictie en animatie op de generalistische netten) werd wel duidelijk gehaald, behalve dan voor de samenwerkingsovereenkomst met het Vlaams Audiovisueel Fonds, al werd wel een nieuwe subsidielijn voor tv-drama binnen het VAF opgestart. De afgeleide maatstaven op het vlak van generalistisch ontplooiend aanbod op de radio werden gehaald, ook voor Vlamingen in het buitenland. Dat geldt eveneens voor de maatstaven voor investering in eigen productie en de vastlegging daarvan per genre.

Mevrouw Valcke concludeert dat de VRT in 2010 het overgrote deel van de maatstaven haalde. De omroep verdient een speekmedaille, stelt de spreker. Waar de normen niet werden gehaald, ging het niet om serieuze problemen, behalve dan wat de doelstelling voor ondertiteling betreft. De VRM beveelt wel met het oog op tijdige bijsturing de uitbouw van een permanent meetsysteem aan voor de performantiemaatstaven.

2. Vragen van de commissieleden en antwoord van prof. Peggy Valcke

De heer *Jurgen Vestrepen* informeert of de VRM de gegevens van VRT, CIM en TNS Media controleert en hoe men daarbij te werk gaat. Is om de zes maanden bijeenkomen niet te weinig? Impliceert het pleidooi voor een permanent meetsysteem dat men thans koffiedik kijkt? Hoe vangt men in afwachting de bestaande lacunes op? Bepaalde oordelen van de VRM over het halen van performantiemaatstaven zijn ook in tegenspraak met antwoorden die het lid kreeg van de VRT en de minister, met name over de diversiteitbarometer. Dat doet vragen rijzen over de betrouwbaarheid van de gegevens waar de regulator zich op baseert.

Mevrouw *Peggy Valcke* legt uit dat steekproeven worden uitgevoerd om de gegevens te controleren. De VRM kan met zijn huidige budget niet zelf gegevens aankopen. Het permanente meetsysteem moet toelaten om snel vast te stellen dat een bepaalde maatstaf, zoals die voor ondertiteling, dreigt niet gehaald te worden. Wat de diversiteit betreft, verwijst de spreker naar p. 46 van het VRM-rapport, waarin wordt vastgesteld dat de verschillende aspecten van de maatstaf wel degelijk worden gehaald.

De heer *Jurgen Verstrepen* vraagt daarop of de verslagen over de informele, zesmaandelijksse rapporteringen intern of extern raadpleegbaar zijn. Klopt de conclusie dat de VRM met zijn budget niet anders kan dan de cijfers van de VRT gewoon over te nemen?

Mevrouw *Peggy Valcke* antwoordt dat de verslagen niet publiek zijn. Zij ziet geen reden om aan de cijfers van het CIM – dat ook voor andere omroepen werkt – te twijfelen. Er zijn wel steekproefgewijze controles van de cijfers die van de VRT-studiedienst zelf komen. Ook andere auditbureaus werken met gegevens die komen van de gecontroleerde organisatie zelf, die ze dan verifiëren. Zelf gegevens bestellen of genereren is een andere optie die kan worden genomen, maar dit kost geld.

Voor de steekproeven maakt de VRM gebruik van programma-aankondigingen gepubliceerd in kranten en tijdschriften of eigen opnames van VRT-programma's, waarvan men de resultaten dan vergelijkt met de VRT-cijfers.

De heer *Carl Decaluwe* stelt vast dat zowel de minister bij het beantwoorden van vragen en interpellaties, als de VRM in zijn rapport, gewoon aanneemt wat de VRT voorschotelt. Zou de commissie geen tijd besparen door een aantal gegevens meteen aan de omroep zelf te vragen? De spreker pleit voor een serieuze, onafhankelijke audit, zodat de commissieleden in eer en geweten kunnen oordelen. Hij heeft trouwens nog meer vragen bij de werking van de VRM en vernoemt het onontvankelijk verklaren van klachten om formele redenen, nadat men wel een hele ochtend besteed heeft aan het horen van de indieners. De regulator zal zich moeten herpakken, anders is de heer Decaluwe niet langer bereid zijn begroting goed te keuren. De toelichting die hij vandaag hoorde, voldoet niet. En wat is er zo geheim aan de genoemde verslagen?

De heer *Bart Caron* veronderstelt dat zijn collega indicaties heeft dat de VRT oneerlijk is bij het informeren van de regulator, wat door de heer *Carl Decaluwe* wordt tegengesproken. Hij wil alleen weten of de basisgegevens gecontroleerd worden. De heer *Bart Caron* blijft erbij dat in geval van onjuistheid ofwel de VRT ofwel de VRM moet onderzocht worden. Dat moet dan dringend eens uitgeklaard worden. Hijzelf gaat tot nader order wel uit van de betrouwbaarheid van de data en dus ook van de conclusies van het rapport. Als men dat niet doet, heeft de hele operatie van onafhankelijke controle door een regulator geen zin. Het lid onderstreept dat het merendeel van de maatstaven werd gehaald, ook al is hij geen cijferfetisjist. Een louter kwantitatieve benadering zet immers mogelijk de inhoudelijke kwaliteit onder druk.

De heer *Wim Wienen* meent dat een en ander toch rationeler kan worden opgesteld. In het VRM-jaarrapport staat vanaf de tweede doelstelling bladzijden lang wat ook al in het jaarverslag van de VRT te lezen is. Hij stelt voor dat de regulator bekijkt hoe hij in de komende jaren deze weinig nuttige oefening kan verbeteren. De aanbeveling vindt hij redelijk beperkt en vaag. Ook de heer Wienen heeft vragen bij het functioneren van de VRM maar het lid wijst er zijn collega Decaluwe op dat het parlement op dat vlak niet machteloos is. De meerderheid kan een onderzoek gelasten. Als de conclusie negatief is, is het opnieuw aan de meerderheid, maar dan in de regering, om de leden te ontslaan.

De heer *Carl Decaluwe* repliceert dat het onbegonnen werk is voor het parlement om dergelijke dingen snel in beweging te krijgen. Hij neemt daarom zijn tijd maar voorspelt wel dat er op twee jaar tijd veel zal veranderen, mede op grond van uitspraken in rechtszaken.

De heer *Wilfried Vandaele* wijst erop dat de maatstaf voor ondertiteling al sinds 2008 niet wordt gehaald. Kan de VRM niets meer doen dan dit bij herhaling constateren? Wordt er al gewerkt aan de verfijning van het meetsysteem? Tot slot vraagt hij meer uitleg bij de omschrijving van het personeelsbudget als beheerst, terwijl er toch sprake was van een overschrijding van 2 miljoen euro.

Mevrouw *Peggy Valcke* antwoordt dat de VRM de taak heeft vaststellingen te doen maar niet de bevoegdheid om sancties op te leggen. De spreker ontkent verder dat het rapport spreekt van 'beheerst'. Dat de meeste maatstaven worden gehaald is een conclusie uit de voorgelegde en bij steekproef gecontroleerde gegevens. Daaruit afleiden dat de VRM zijn werk niet doet of ongeloofwaardig is, is onterecht.

Mevrouw Valcke onthoudt zich van commentaar op andere dossiers dan de vandaag geagendeerde. Ze is wel verrast dat getwijfeld wordt aan de naleving door de VRM van de regels. In het procedurebesluit staan nu eenmaal voorwaarden waaraan een klacht moet voldoen om ontvankelijk, gegrond enzovoort te zijn. Blijkbaar vond de voorzitter van de algemene kamer de klacht van de heer Decaluwe niet kennelijk onontvankelijk, met als gevolg dat de betrokken partijen werden gehoord. De rechtsregels werden wel degelijk nageleefd.

De heer *Carl Decaluwe* blijft erbij dat het argument van laattijdigheid ook al gold op het moment van de indiening. Als dat de reden is van de onontvankelijkheid, dan moet men toch niet een hele ochtend twee parlementsleden en twintig deskundigen bezighouden? Blijkbaar heeft de VRM heel veel tijd, terwijl er toch wel andere prioriteiten zijn in het medialandschap.

De heer *Jurgen Verstrepen* gewaagt van een opeenstapeling van blunders. De regulator baseert zich niet alleen op de letterlijke tekst van het decreet, maar interpreteert ook bij het uitspreken van sancties, en oefent daarbij invloed uit op de markt. Dat doet twijfel rijzen over zijn werking in andere dossiers. Het hoeft niet te verbazen dat parlementsleden daar dan vragen over stellen, maar ze krijgen geen klaar antwoord. Het lid stelt een hoorzitting voor met de heer Sels, gedelegeerd bestuurder van de VRM, om de werking van de VRM te evalueren, en wordt daarin gesteund door de heer *Wim Wienen*.

II. TOELICHTING VAN HET JAARVERSLAG 2010 VAN DE VRT

1. Algemene situering van het Jaarverslag 2010 door de heer Luc Van den Brande, voorzitter raad van bestuur

De heer *Luc Van den Brande* wijst bij het begin van zijn toelichting op de toenemende impact van de media op het dagelijkse leven en op de opvattingen van mensen. De sector evolueert bovendien zeer snel. Dat is niet alleen zo op wereldvlak maar ook in Vlaanderen. In het verslagjaar kregen sommige omroepen een nieuwe eigenaar, wellicht de grootste verschuiving in het domein sinds de komst van de commerciële omroepen in de jaren 80. Dat alles heeft natuurlijk invloed op de positie van de VRT. Over het ankerpunt voor de openbare omroep kan echter geen discussie zijn: kwaliteit. De spreker nuanceert en passant het adagium dat wat niet meetbaar is, niet bestaat. Personeelswisselingen tussen omroepen komen voor, maar het is niet abnormaal dat men komt vissen in een grote vijver als die van de VRT.

De spreker merkt op dat de onderhandelingen over de nieuwe beheersovereenkomst, waarvan de hoofdpunten inmiddels bekend zijn, hun schaduw vooruitwierpen over 2010. Het is evident dat de discussies over het aantal kanalen en netten, de nood aan een gezonde financiële basis en een perspectief voor het pensioenfonds voor statutairen en voor de gebouwen, al in het verslagjaar bezig waren. Een slagkrachtige openbare omroep blijft nodig voor een divers medialandschap van hoge kwaliteit. Daar zijn alle opinies het ondertussen over eens, ook al verschillen ze van mening over de middelen die voor die democratische opdracht worden ingezet. Het is dan ook een goede zaak dat de VRT geen apart decreet heeft maar onderdeel uitmaakt van het Mediadecreet.

De VRT heeft zich in 2010 opnieuw redelijk goed gekwetend van haar opdracht, oordeelt voorzitter Van den Brande. De omroep rekent het tot zijn verantwoordelijkheid om alle gegevens op transparante wijze te bezorgen, terwijl het aan de commissie is om de adequaatheid van de ijkpunten te beoordelen.

In het verslag gaat uiteraard veel aandacht naar de kerntaken, waarvan informatie de eerste is. De openbare omroep heeft de taak onafhankelijk nieuws en duiding te brengen, dat wil zeggen los van commerciële of andere druk. De verschillende manieren waarop men de werkelijkheid kan bekijken, moeten aan bod komen en niet één enkele visie. Bij de nieuwsdienst wordt dat gewaarborgd door de deontologische code en in de andere programma's door het programmacharter. De spreker noemt 'Back to the USSR' en 'De vloek van Osama' als voorbeelden waarmee de VRT die opdracht in Vlaanderen vervult.

Er bestaat een kwaliteitstraject om elke medewerker te focussen op objectiviteit, neutraliteit en respect voor de kijker. Dat wil niet zeggen dat er nooit iets misloopt: de spreker geeft het voorbeeld van de verkiezingsuitzending met een niet evenwichtig samengesteld publiek. Op de andere pijlers, cultuur, sport en ontspanning, gaat hij niet verder in.

Het samenspel tussen raad van bestuur en management was in 2010, dankzij de goede werkverdeling, bijna optimaal. Het parlement is geen vervelende medespeler, integendeel. In 2010 werden 112 parlementaire vragen gesteld over de VRT en in 2011 al 135. Het totaal van deze legislatuur bedraagt tot nu toe 285. De spreker onderstreept dat de omroep daarvoor open staat. Ook al ontvangt hij slechts 70 percent van zijn middelen van de Vlaamse overheid, toch moet hij voor 100 percent transparant zijn. Alleen de vertrouwelijkheid die sommige commerciële belangen vereisen, vormt een grens. Maar in het jaarverslag kan men tegenwoordig wel vinden hoeveel het maken van een uur tv of radio kost. Als controlemechanismen noemt hij de interne audit van de Vlaamse Administratie, het Rekenhof, de Gemeenschapsafgevaardigde, het auditcomité, de interne audit, de commissaris-revisor en de vertegenwoordiger van de Vlaamse Regering.

In het voorliggende jaarverslag staat veel meer gedetailleerde informatie over de financiering dan vroeger, in het bijzonder over de opbrengsten uit de advertentiemarkt, radioreclame per net en de exploitatie per net, maar ook over de kosten per Vlaamse mediagebruiker. Die laatste werden voor 2010 berekend op 48,5 euro, wat de VRT in de topklasse van de Europese omroepen brengt qua prijs-kwaliteitverhouding. Voorzitter Van den Brande wijst erop dat in de nieuwe beheersovereenkomst mede op aandringen van de VRT werd opgenomen welke financiële informatie publiek moet gemaakt worden. Voor nog meer informatie verwijst hij naar de website.

Omdat men de nieuwe beheersperiode met een schone lei wenste te beginnen, werd in het verslagjaar beslist 65 miljoen euro te besparen, wat verhoudingsgewijs meer is dan sommige buitenlandse omroepen deden. Maar in het debat over de VRT van de toekomst moet kwaliteit centraal staan, besluit de voorzitter. In dat verband zou een bijdrage van de omroep aan de oprichting van een academie voor nieuw talent nuttig kunnen zijn.

2. Verduidelijking van enkele financiële aspecten van het Jaarverslag 2010 door de heer Willy Wijnants, directeur Algemene Zaken

De heer *Willy Wijnants* stelt dat het resultaat voor 2010 slechts een beperkt deficit vertoont van 2,4 miljoen euro, hoewel de omroep 16,7 miljoen euro inleverde op zijn overheidsfinanciering. De spreker legt uit waarom men daaruit echter niet mag afleiden dat het bedrijf in het verslagjaar al structureel gezond was. Om te beginnen was 14,7 miljoen euro van de opbrengsten eenmalig. De verkoop van het zenderpark leverde namelijk 10,7 miljoen euro op als vergoeding door Norkring en PMV voor de digitale frequenties en 4 miljoen euro van Norkring voor het verwerven van de eerste klantencontracten.

Ook bij de kosten waren er drie eenmalige bewegingen. Om te beginnen heeft de VRT vrijstelling aangevraagd van gemeentelijke, provinciale en agglomeratieopenctiemen op de onroerende voorheffing, nadat het hof van beroep in een arrest van 24 maart 2010 stelde dat de RTBF alleen de gewestelijke moet betalen en vrijgesteld wordt van de andere. In afwachting van de behandeling van haar bezwaar had de omroep sinds 1994 voorzichtigheidshalve toch een bedrag gereserveerd. Dat wordt nu voor een totaal van 20,7 miljoen euro teruggenomen.

Daar staat de aanleg van een bijkomende reservering tegenover ter waarde van 17,8 miljoen euro. In het kader van het afslankingsplan schreven 293 vte zich in de diverse uitstapmaatregelen in, waarvan de kosten volledig en dus eenmalig werden geboekt in 2010. Ten slotte werd ook 2,5 miljoen euro versneld afgeschreven voor het gebouw Amerikaans Theater, dat op 1 juni 2012 buiten bedrijf wordt gesteld. De technische installatie was al volledig afgeschreven.

De som van deze eenmalige effecten had een gunstig effect van 15,1 miljoen euro op het resultaat, wat het structurele deficit op 17,5 miljoen euro brengt, besluit de spreker.

Vervolgens vergelijkt hij de opbrengsten met die van 2009, waarbij hij voor de details naar het verslag zelf verwijst. Voornamelijk door de daling van de bijpassing op grond van de knipperlichtprocedure van 9,5 miljoen euro in 2009 naar 3,8 miljoen euro in 2010, door het gedeeltelijke herstel van de advertentiemarkt, daalde de overheidsfinanciering met bijna 4 miljoen euro.

De opbrengsten uit de advertentiemarkt stegen met 1,5 miljoen euro, maar onder die kleine stijging gaan grote bewegingen schuil. Terwijl de radioreclame met 19 percent (4,6 miljoen euro) steeg, daalde de radiosponsoring met 62 percent (3,7 miljoen euro). De spreker gewaagt van een substitutie-effect sinds spots van 10 seconden door het decreet worden toegestaan.

Wat de exploitatie van het VRT-aanbod betreft, stegen de opbrengsten uit distributieakkoorden met een kleine 2 miljoen euro, maar waren er tegelijk gevoelig minder ruilovereenkomsten. Dat er voor deze post toch sprake is van een stijging van 3 miljoen euro wordt opnieuw verklaard door de verkoop van het zenderpark.

De exploitatie van afgeleiden (merchandising, line extensions, bleef vrij constant op een niveau van ongeveer 11 miljoen euro. Tot slot is er nog de kleine en constant gebleven opbrengst van 900.000 euro, waarmee de RTBF haar deel van de technische Belgacomfactuur betaalt voor het aflopende voetbalcontract.

Daarop maakt de heer Wijnants dezelfde vergelijking voor de kosten. In het totaal stegen ze licht van 453,1 miljoen in 2009 naar 455,3 miljoen euro in 2010. De verklaring zit in de post andere kosten, waarin de eerdergenoemde herstructurering, terugname van voorzieningen en dergelijke worden verzameld. De kosten van de line extensions daalden licht naar 6,4 miljoen euro, wat met een omzet van 11,5 miljoen euro de bijdrage van de commerciële activiteiten aan de financiering van de publieke opdracht doet uitkomen op 5,1 miljoen euro.

De daling van de kosten van de ondersteunende directies is belangrijk: 2,9 miljoen euro. Door die besparing werd de overhead van de VRT teruggebracht van 12,2 percent in 2009 tot 11,6 percent in 2010.

In de kosten voor de kerntaak, het maken van programma's, werd 1,7 miljoen euro meer geïnvesteerd. De verdeling over tv, radio en internet/mobiel bleef vrij stabiel, al waren er wel grote bewegingen tussen de netten. Terwijl Eén 10 miljoen euro bespaarde door vooral minder fictie uit te zenden, maakte Canvas 12 miljoen euro meer kosten, voornamelijk voor het WK voetbal, de reeks over Congo en de Canvascollectie.

Gemiddeld kost een uur televisie dat voor de eerste keer wordt uitgezonden 51.665 euro. Inbegrepen alle herhalingen is dat 27.284 euro. Door het grote aandeel fictie kost een uur op Eén wel veel meer dan een op Canvas. Een uur Ketnet kost 37.750 euro maar door de zeer grote herhalingswaarde van de eigen jeugdfictie valt dit na herhalingen terug op 8199 euro.

Een uur radio kost net als in 2009 gemiddeld een kleine 1800 euro. Radio 1 met zijn duiding en sport, en Radio 2 met zijn gewestelijke ontkoppeling, zijn beduidend duurder. MNM en Klara zijn goedkoper.

Als men de kosten verdeelt over de 6.250.000 inwoners in het Vlaanderen van 2010, komt men uit op 72,8 euro (waarvan 48,5 euro of 66,6 percent van de overheid) per mediagebruiker, zijnde 51,8 euro voor tv, 18,4 euro voor radio en 2,6 euro voor internet/mobiel. De berekening gebeurde in 2010 voor het eerst en voortaan elk jaar opnieuw. Voor de kostenverdeling over en de aandelen van interne en externe productiehuizen verwijst de heer Wijnants naar het jaarverslag.

Vervolgens gaat hij in op de verhouding tussen door de beheersovereenkomst toegestane en de werkelijk bereikte deficits. Over de hele beheersperiode 2007-2011 mocht de VRT een tekort van 55 miljoen euro realiseren voor de inhoudelijke publieke opdracht, en voor 27,4 miljoen euro zelf te betalen kosten maken in de renovatie van het omroepgebouw. De uitvoering in de periode 2007-2010 was echter substantieel beter: 16,6 miljoen euro deficit in plaats van de toegestane 73,5 miljoen euro. De 16,6 miljoen euro deficit is samengesteld uit 21,3 miljoen euro voor de inhoudelijke opdracht en 8,2 miljoen euro voor de na de eerste fase stopgezette renovatie, verminderd met de niet-aangewende reserves ten belope van 12,9 miljoen.

Verder presenteert de heer Wijnants een diagram met de evolutie van de besparingsopdracht tijdens de beheersperiode. In 2010 werd een niveau van 52 miljoen euro aan recurrente besparingen bereikt, wat substantieel beter is dan de 25 miljoen euro die de beheersovereenkomst voorschreef. Dat neemt niet weg dat in 2011 nog een serieuze inspanning moet worden geleverd om het peil van 100 miljoen euro (65 miljoen euro hoger dan eind 2009) te behalen. De resterende besparing van 47,9 miljoen euro valt niet volledig te realiseren met efficiëntie. Er zal ook 20 miljoen euro moeten bespaard worden op het aanbod. Maar het beoogde doel zal zeker bereikt worden.

Tot besluit overloopt hij de financiële performantiemaatstaven uit artikel 41 van de beheersovereenkomst. De aanwending van het reservefonds was aanzienlijk minder groot dan mogelijk. De solvabiliteitsratio ligt gevoelig boven de vereiste 30 percent. Het eigen vermogen is veel groter dan 109 miljoen euro. De efficiëntieverbetering is gevoelig beter dan opgelegd. Volgens de ESR-aanrekening is het resultaat van 2010 nog beter: een overschot van 19,6 miljoen euro in de plaats van een toegestaan tekort van 13,2 miljoen euro. Gecumuleerd over de eerste vier jaar van de beheersovereenkomst bedragen deze cijfers respectievelijk een overschot van 43,7 miljoen euro in de plaats van een toegestaan tekort van 49,1 miljoen euro. De VRT maakt zich ook sterk dat er vanaf de start van de nieuwe beheersovereenkomst in 2012 geen structureel deficit meer zal zijn.

3. Verdere toelichting van het Jaarverslag 2010 door mevrouw Sandra De Preter, gedelegeerd bestuurder VRT

Mevrouw *Sandra De Preter* maakte slechts drie twaalfde van 2010 mee als gedelegeerd bestuurder van de VRT. De goede resultaten zijn dan ook niet haar verdienste maar wel van de toenmalige raad van bestuur, het directiecollege en het personeel. Het jaarverslag staat in 2011 voor het eerst online. Zoals afgesproken wordt niet alleen gerapporteerd over 2010 maar in een bijlage ook over de hele beheersperiode tot nu.

De gedelegeerd bestuurder toont een tabel waaruit blijkt dat het bereik van de VRT in stijgende lijn gaat en de maatstaf van 90 percent overschrijdt. Ook de norm van 80 percent voor tv wordt al de hele periode ruimschoots gehaald. Er wordt ook in totaal meer tv gekeken in Vlaanderen sinds nieuwe diensten als uitgesteld kijken worden aangeboden. Ook de radionorm wordt elke week gehaald, al daalt het over de jaren door het krimpende marktaandeel.

In het jaar 2010 braken de digitale media echt door. De VRT-websites halen gemiddeld 368.344 bezoekers per dag, 28 percent meer dan in 2009. Het mobiele gebruik van *dereactie.be* en *sporza.be* groeide in dat jaar van 1000 naar 10.000 bezoekers per dag. In oktober 2011 zijn er dat al respectievelijk 20.000 en 28.000 geworden. In 2010 werden ook 75 percent meer videoclips bekeken dan in 2009: er werden er 150 miljoen opgestart. In de sociale media heeft *StuBru* 137.000 fans op Facebook. Dat zijn er ondertussen al 186.000.

Het bereik van informatie en nieuws stijgt elk jaar en de VRT haalt ruimschoots de norm voor tv en radio. In het verslagjaar werd ook besloten dat MNM meer aandacht zou hebben voor dit aspect maar dan op maat gesneden van hun jonge publiek. De samenwer-

king tussen de radionieuwsdienst en de regionale redacties van Radio 2 resulteerde tot een betere mix van internationaal, nationaal en regionaal op die zender, maar ook tot de opname van belangwekkend regionaal nieuws in de nationale bulletins.

De VRT zit significant boven de norm voor het weekbereik van cultuur op tv, maar er werd ook veel cultuur gesignaleerd in andere programma's. Mevrouw De Preter verwijst daarvoor naar het jaarverslag. Ook voor educatie werd de norm ruim overschreden. Zij noemt de documentairereeks over Congo, de herdenking van WO I, een kroniek van de tweede, Arm Wallonië, en Ook getest op mensen.

De opdracht in verband met de Vlaamse identiteit en de Nederlandse taal wordt uitgevoerd met gevarieerde Vlaamse programma's van hoge kwaliteit, inclusief fictie en muziek. Tussen 18.00 en 23.00 uur waren Vlaamse producties goed voor 70 percent van het aanbod in 2010. Op de radio nam hun aandeel tussen 2007 en 2010 toe van 20 percent tot 25 percent, gespreid over de hele dag. De bewuste samenwerking op dat vlak met de sector wordt in de volgende beheersovereenkomst doorgezet.

Het jaarverslag gaat verder uitgebreid in op het kwaliteitsbeleid. De waarderingsmonitor werd gelanceerd in oktober 2009. Een panel van ongeveer 4000 individuen wordt dagelijks op internet ondervraagd over onder meer waardering, aandacht, betrouwbaarheid, kwaliteit, innovatie en diversiteit. De programmamakers van de VRT maken er dagelijks gebruik van voor bijsturing. De waardering ligt in 2010 algemeen hoog maar bij gebrek aan vergelijkingsmateriaal is het voor conclusies nog wachten op het verslag over 2011.

Voor de 6 miljoen Vlamingen die klant zijn van de VRT werd op de website een permanent geactualiseerde kennisbank ontwikkeld met 1200 vragen en antwoorden, waardoor het aantal vragen per mail met 30 percent daalde. In 2010 werd verder het klachtenbeheersproces van de VRT door de IAVA als goed voorbeeld voor andere instellingen gekwalificeerd. Het aantal klachten daalde met 8 percent.

In 2010 werd de nieuwsredactie verder gesensibiliseerd en gevormd door de deontologische adviesraad. Hij werkte ook nauw samen met de Raad voor Journalistiek aan een nieuw charter op dit vlak. Alle vernieuwingen werden ook in de deontologische code van de VRT-nieuwsredactie zelf opgenomen. De spreker erkent dat in het verslagjaar soms te snel werd gewerkt, zonder informatie dubbel te controleren, wat werd aangegrepen door de hoofdredactie om een kwaliteitstraject op te zetten. De programmacharterraad startte in oktober 2010. De twaalf leden formuleren adviezen, en behandelen interne en externe klachten op grond van het charter. Er werd een kwaliteitsbeheerder aangesteld als aanspreekpunt voor programmamakers.

Op vier jaar tijd evolueerde de VRT door de inzet van 5 vte extra, meer middelen en meer efficiëntie van 62 percent (ongeveer 4000 uur) naar 85 percent (5800 uur) ondertiteling, maar de maatstaf van 95 percent werd niet gehaald. Zij somt een aantal programma's op waarvan de ondertiteling in 2010 begon. In tegenstelling tot in andere afdelingen werd bij ondertiteling niet bespaard in 2010 maar anderzijds ook niet bijkomend geïnvesteerd. Sinds 29 augustus 2011 wordt ook Terzake live ondertiteld, evenals nieuwe programma's als Back to the USSR, Te Gek en Drie generaties, waardoor de VRT eind 2011 op 92 percent zit. In de loop van 2012 komt De zevende dag aan de beurt en wordt met vertraging 95 percent bereikt. Gesproken ondertiteling voor blinden en slechtzienden wordt pas opgenomen als doelstelling in de nieuwe beheersovereenkomst maar wordt wel al sinds 2010 aangeboden. In het verslagjaar startten ook de experimenten met audiodescriptie, waarvan de resultaten in 2012 te zien zullen zijn in het laatste seizoen van Witse.

In de overtuiging dat de diversiteit van de Vlaamse samenleving weerspiegeld moet worden in de programma's en het personeelsbeleid van de VRT, werd beslist om die verantwoordelijkheid voortaan toe te wijzen aan een directielid, Lena De Meerleer, die een

actieplan opstelde. De contouren ervan zijn samen met de resultaten van de monitor voorgesteld aan belangenorganisaties. Wat diversiteit van het personeelscontingent betreft: deze wordt op tweejaarlijkse basis gescand. In 2010 verklaarden een 30-tal medewerkers van allochtone origine te zijn (ongeveer 2,3 percent van de respondenten) en 11 gaven aan een handicap te hebben (1,3 percent). In 2010 waren er ook 5 stages voor mediatalent van allochtone origine en 1 voor een persoon met een arbeidshandicap. Mevrouw De Preter belooft uitbreiding de komende jaren.

In 2010 werd een selectieve wervingsstop ingevoerd. Slechts 39 medewerkers traden in dienst, terwijl er 161 de VRT verlieten. Het bestand daalde van 2557 vte in 2009 tot 2438 eind 2010, waarvan 33 percent statutair. Het aantal managementfuncties daalde fors van 79 naar 55. In het verslagjaar waren 37 percent van de werknemers vrouwen en 36 percent van de managers.

Mevrouw De Preter roept de drie prioriteiten in herinnering die ze een jaar geleden in de commissie naar voren schoof. Zij wilde de geplande besparingen van 65 miljoen euro realiseren en focussen op efficiëntie. De heer Wijnants toonde aan dat het eerste in orde komt. Het tweede is een blijvende plicht. Verder wilde zij een beleidsnota uitwerken als basis voor de discussie over de nieuwe beheersovereenkomst. Die laatste is er en de gedelegeerd bestuurder dankt de commissie voor het vertrouwen. Ten derde zou ze de principes van corporate governance hanteren. Ook op dat vlak is goed gewerkt, net als wat de transparantie betreft, al blijft dat laatste een aandachtspunt.

Tot slot formuleert mevrouw De Preter de uitdagingen die ze ziet voor vandaag: focussen op creativiteit en talent, de nieuwe beheersovereenkomst waarmaken, en werken aan een moderne VRT, die flexibel inspeelt op de snelle veranderingen in het landschap.

III. BESPREKING VAN HET JAARVERSLAG 2010 VAN DE VRT

1. Standpunt van de heer Carl Decaluwe

De heer *Carl Decaluwe* is verheugd over de openheid van de VRT. Enkele jaren geleden was het ondenkbaar dat het parlement deze cijfers zou krijgen. Die openheid hoeft echter niet te ver te gaan, zo is het niet nodig de namen van de kandidaat-hoofdredacteuren bekend te maken. Die keuze blijft de bevoegdheid van de gedelegeerd bestuurder.

De heer Decaluwe heeft enkel vragen over de financiële kant. Waar staat de Var-overdracht in de vaste activa? Hij informeert voorts naar recente cijfers over de dekkingsgraad van het pensioenfonds die vast gedaald is na de recente beursdip. Het parlementslid wil ook graag meer uitleg over de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen, die passen in de raam- en principeakkoorden tussen de VRT en strategische programmamakers. Ook de daling van de ruilovereenkomsten wil hij verklaard zien. Is er misschien een verschuiving van de middelen naar de productiehuisen?

De inkomsten uit overeenkomsten met distributeurs stijgen met 11 percent ten opzichte van 2009. In het financiële plan van 2010 staat echter dat de inkomsten uit overeenkomsten met distributeurs 18,5 miljoen euro lager liggen. De heer Decaluwe vraagt een verklaring voor die tegenstrijdigheid.

In vergelijking met het ondernemingsplan liggen de werkelijke kosten voor de publieke opdracht 29,2 miljoen euro lager dan gepland. De hoofdoorzaak zijn eenmalige inkomsten. Hoe zullen die kosten dan evolueren in 2011? Het parlementslid informeert ook naar de balans van Ooit Gemist.

De heer Decaluwe wil meer duidelijkheid over de missie en doelstellingen van MNM. Wanneer treedt de nieuwe manier van rapporteren in voege? De bestedingen aan de

Vlaamse producties dalen sinds 2005. Zullen die bestedingen verder dalen? Het mediagebruik van de Vlaming neemt toe maar verandert, dat wordt bijvoorbeeld heel duidelijk in de daling van het lineaire televisiekijken. Een Duitse studie voorspelt zelfs de ondergang van de generalistische zenders over tien jaar. De heer Decaluwe vraagt om in januari bijzondere aandacht te besteden aan de nieuwe evoluties zodat het businessplan en de performantiemaatstaven voor vijf jaar valabel zijn.

Het parlementslid heeft begrepen dat de distributeurs hun totale budget voor nettarieven gelijk zullen houden en naargelang het marktaandeel aan de omroepen zullen uitkeren. Als haar marktaandeel daalt, dalen dus ook die inkomsten van de VRT. Dat kan de omroep mogelijks voor problemen plaatsen in de loop van de beheersovereenkomst, maar allicht zullen de problemen het grootst zijn bij de regionale zenders. Klopt die redenering?

De heer Decaluwe geeft de VRT de tip om in het profiel van de VRT-radionetten volgens socio-demografische groep ook de allochtonen in kaart te brengen. Hij vraagt voorts of de evolutie van internetradio in 2009-2010 zich doorzet in 2011. De expertise, opgebouwd door innovatie, resulteerde in drie spin-offs: het project 'volgende generatie mediaproductieketen', het VRT-medialab en de voorbereiding van het onderzoekstraject CHAMP. Spin-offs zijn aparte bedrijven. Is dat hier ook het geval? De heer Decaluwe besluit dat hij wel enkele kleine vragen heeft, maar hij vindt het jaarverslag en de resultaten al bij al goed.

2. Standpunt van de heer Wim Wienen

De heer *Wim Wienen* dankt voor het transparante verslag. Het is goed, maar het kan altijd beter. Het parlementslid heeft de indruk dat de VRT nog steeds niet structureel gezond is. Ook in 2009-2010 put de VRT heel wat uit haar reserves om de stijgende kosten te betalen. Onder meer voor Canvas is er 12,7 miljoen euro meer uitgegeven, redenen zijn het WK 2010 en de Congo-uitzendingen.

Ook voor de volgende beheersovereenkomst zijn er tekorten mogelijk. De jaren met tekorten worden dan gecompenseerd door jaren waarin er minder kosten gemaakt worden. De dure jaren zijn vaak jaren met EK en WK voetbal en Olympische Spelen. De vraag is of de VRT er ook de volgende jaren moet voor kiezen om die grote sportevenementen uit te zenden. Niet alleen de rechten worden duurder, ook de productiekosten stijgen. Het lid wil vooral de uitzending van voetbalkampioenschappen in vraag stellen, de Olympische Spelen ziet hij eerder als een openbare taak omdat heel wat sporten niet door de andere zenders gecoverd worden. Hij vraagt de VRT eens grondig te bestuderen wat de pro's en contra's zijn van sportrechten en welke ze nog wil aankopen.

Het pensioenfonds valt nu ten laste van de Vlaamse Regering, maar ook de renovatie van het omroepgebouw wordt dringend. Als de VRT blijft interen op de reserves, met welke middelen zal ze dan die renovatie bekostigen?

De heer Wienen heeft de indruk dat het diversiteitsbeleid van de VRT gefocust is op één kansengroep. Zo zouden de stageprojecten voor mediatalenten uit kansengroepen momenteel in een verhouding van vier allochtonen voor twee mensen met een beperking worden toegekend, maar volgend jaar zou de verhouding acht-twee bedragen. Het zou jammer zijn dat daardoor niet-allochtonen uit kansengroepen geen kansen krijgen. Het lid vraagt of een bijsturing nodig is. De cel Diversiteit organiseerde bijvoorbeeld een snuffelnamiddag voor scholieren bij MNM en Studio Brussel: op een interactieve en speelse manier kregen een vijftiental allochtone leerlingen een zicht op de wereld van het radiomaken. De heer Wienen zou graag hebben dat dergelijke activiteiten ook georganiseerd worden voor leerlingen met een fysieke beperking of verstandelijke beperking. Kortom, in een eerste fase zal het diversiteitsbeleid van de VRT voor meer kleur gaan, maar het lid zou liever hebben dat het, als het er dan toch moet zijn, voor alle kansengroepen gaat.

Ook de heer Wienen heeft twijfels bij het nut van MNM, hij wacht met spanning op een rapport daarover. De meerderheidsresolutie (*Parl. St.* VI. Parl. 2010-11, nr. 1154/2) vraagt duidelijk te evalueren of MNM nog binnen de VRT thuishoort. Het nieuws op maat voor jongeren op die zender blijft volgens de heer Wienen vooralsnog vooral een korter nieuws, zonder informatie op maat. Heeft een openbare omroep wel twee jongerenzenders nodig? Vooral in financieel moeilijke tijden rijst die vraag.

De performantiemaatstaven voor Nederlandstalige muziek worden overschreden, maar er is volgens de heer Wienen nog geen radiokanaal met een Nederlandstalig muziekprofiel. De VRT denkt daar anders over. Daarvoor steunt ze zich op een enquête waarbij 47,5 percent van de ondervraagden geen enkel radiokanaal met Nederlandstalige muziek associeert, 52 percent wel. Als 52 percent dan allemaal hetzelfde radiokanaal zou aanduiden, zou de maatstaf ook volgens het lid gehaald zijn, maar dat is niet het geval. De geënquêteerden kiezen verdeeld, het grootste percentage, dan nog slechts 25 percent, duidt Radio 2 aan.

De beheersovereenkomst vraagt de VRT ook aandacht aan Brussel te schenken, maar daarover heeft de VRT geen gegevens. Dat is jammer, zeker met de nakende staatshervorming moet Vlaanderen de band met Brussel aanhalen. De heer Wienen pleit ervoor dat de openbare omroep de 11 juliviering in Brussel uitzendt. Hij acht het ook wenselijk dat het omroepgebouw in Brussel gevestigd blijft en vraagt of er al nieuws is over de studie die de renovatie van het omroepgebouw en een eventuele verhuizing van de omroep in of buiten Brussel onderzoekt.

De heer Wienen begrijpt dat de bewaking van objectiviteit nooit feilloos is. Dat neemt niet weg dat er volop op moet worden ingezet. In dat kader is ook de politieke neutraliteit van de VRT-medewerkers heel belangrijk. Paranieuwsuitzendingen hebben andere regels dan nieuwsuitzendingen. Volgens de heer Wienen leunen programma's als Peeters en Pichal zo dicht aan tegen nieuwsuitzendingen dat ze beter zouden vallen onder de deontologische regels van de nieuwsdienst. Wat de vrije meningsuiting betreft, heeft personeel dat dankzij de openbare omroep een zekere naambekendheid heeft verworven, de verplichting neutraal te blijven, ook op media als Twitter. Hij haalt ook het voorbeeld aan van Koen Fillet die door zijn baard te laten staan een duidelijk politiek statement maakte en daarvoor beloond werd door telkens met foto op de startpagina van Radio 1 te mogen staan.

Het structurele deficit 2010 ligt hoger dan toegestaan in de beheersovereenkomst. Hoe gaat de VRT daarmee om? Het bereik van de radiokanalen daalt stelselmatig. Verwacht de VRT een verdere daling tot onder de 80 percent? Zo ja, wat zal ze ertegen doen?

3. Standpunt van de heer Wilfried Vandaele

Ook de heer *Wilfried Vandaele* is blij met de uitgebreide informatie. Hij vraagt wat er precies in de kost per zenduur begrepen is. Zijn ook de personeelskosten en de overheadkosten per uur inbegrepen? De maatstaf voor ondertiteling is in 2009-2010 niet gehaald, maar volgens mevrouw De Preter zou het nu op 92 percent liggen, dus dicht bij de 95 percentmaatstaf.

De VRT geeft enkele verklaringen voor de overschrijding van het personeelsbudget 2010, zoals de indexsprong en de vakantiegeldprovisie. De vraag blijft of dat niet op een andere manier had opgevangen kunnen worden, zeker nu het personeelsbestand gedaald is met 131 personen. Ook het aantal managers is verminderd van 79 naar 55. Dat heeft toch ook een effect op de loonkost. Of blijven die mensen even goed betaald maar zijn ze geen manager meer? Dat het aantal Vlaamse muziekproducties stijgt, vindt de spreker een goede zaak. Voor journalisten is er een deontologische code, voor andere medewerkers een charter, ook dat is positief.

Van de 65 miljoen euro die de VRT moet besparen, werd er 18 miljoen euro in 2010 bespaard. Hoe wordt in 2011 bijkomend bespaard? Het lid wil weten of het klopt dat het resterende tekort van 4,9 miljoen euro ten laste van de Vlaamse Regering zal vallen. Ook na 2012 zal de VRT met verliezen blijven kampen. Is het dan wel correct om te spreken van een propere lei bij de nieuwe beheersovereenkomst?

De inkomsten van de advertentiemarkt dalen, de opbrengsten uit de contracten met de distributeurs eveneens. Waren de prognoses van de VRT te ambitieus of zijn er andere verklaringen waarom de inkomsten van het financiële plan 2010 blijken af te wijken? De spreker suggereert Net Gemist of Ooit Gemist als deel van die verklaring. Hij informeert wat de prognoses voor advertentie-inkomsten in 2011 zijn. Verwacht de VRT een herstel?

De heer Vandaele vraagt een voorbeeld van de aantrekkelijke nieuwe producten waardoor de inkomsten uit radioreclame stijgen. Ook via teletekst heeft de VRT 100.000 euro reclame-inkomsten opgehaald. Hoe wordt er op teletekst reclame gemaakt?

Uit het financiële jaarverslag blijkt ook dat enkel de reclame-inkomsten van MNM, nog koploper in 2009, dalen. De zender wordt op dat vlak voorbijgestoken door Studio Brussel en Radio 2. Wat leidt de VRT daaruit af?

Ketnet-plus wordt gebruikt voor de herhaling van kleuter- en peuterprogramma's op momenten dat Ketnet andere leeftijdsgroepen bedient. Hoe zal dat evolueren als er een derde kanaal is? Klopt het dat de plus-kanalen zullen verdwijnen? Zo ja, wanneer? Hoe zal de ontplooiing van het derde kanaal verlopen?

De heer Vandaele informeert of Net Gemist en Ooit Gemist succes kennen. Blijft het aantal aanvragen stabiel of stijgt het? Volgens de VRT was 2010 het jaar van de mobiele media, het aantal bezoekers van spora.be vertienvoudigde. Zal de VRT daar dan ook meer in investeren? In de nieuwe beheersovereenkomst krijgt de VRT de extra opdracht programma's in het Engels uit te zenden voor expats in Vlaanderen. Dat zou gebeuren op het derde kanaal. Daarnaast is er onlineaanbod in het Engels, Duits en Frans. De dienst die daarvoor verantwoordelijk is, telt 5,1 vte voor verslaggeving in drie talen, zeven dagen op zeven. Dat is een minimale bezetting voor wat het parlementslid betitelt als een minipersbureau. Hij pleit dan ook voor extra personeelsleden.

Het lid vraagt voorts hoe de VRT de concurrentie met Woestijnvis denkt aan te gaan en of er een nieuwe aanpak van productplacement te verwachten is.

4. Standpunt van de heer Bart Caron

Ook de heer *Bart Caron* juicht de vooruitgang op het vlak van transparantie toe en feliciteert de VRT met de goede resultaten. Het jaarverslag toont een overheidsbedrijf in goede conditie die zijn rol in de samenleving waar maakt. Die algemene waardering blijft ondanks enkele kritische opmerkingen overeind.

Sinds de besparingen nemen de bestellingen bij externe productiehuizen af. Zal dat nog verder afnemen? Hoewel de VRT nu al vrij veel aandacht besteedt aan cultuur, ook in nieuwsuitzendingen en kinderprogramma's, pleit het parlementslid voor volgehouden inspanningen voor cultuur. Het is niet dat er al te veel aandacht naar gaat en het is ook geen gemakkelijke materie om voldoende publiek voor aan te trekken.

Het relatieve bereik van de radio is tussen 2007 en 2010 gedaald van 83,5 naar 80 procent. De spreker ziet daar een normale tendens in: het belang van de private radio's zal allicht toenemen. Classificeert de VRT die daling ook als een normale evolutie? Hoewel het gebruik van de meeste mobiele toepassingen stijgt, daalt het bereik van internetradio's. Zijn alle mogelijke kanalen om radio via het internet te beluisteren, dus ook bijvoorbeeld

via iTunes, in de cijfers ingerekend? Is de VRT trouwens nog steeds van plan een eigen mediaspeler te lanceren?

De heer Caron informeert hoe lang het aan de huidige archiveringsnelheid zal duren eer de waardevolle beelden gearchiveerd zijn. Ook hij wil de evolutie van Net Gemist en Ooit Gemist kennen. Hij heeft de indruk dat de financiële opbrengsten heel wat kleiner zijn dan enkele jaren geleden gehoopt werd.

Voorts wil het parlementslid weten of het nog de bedoeling is het personeelsbestand verder te laten dalen. In de inleiding zei de heer Wijnants dat de VRT nog niet structureel financieel gezond is. Hoeveel extra middelen heeft ze daar nog voor nodig en waar denkt ze die middelen te halen? Tot slot vraagt de heer Caron in welke fase de plannen voor de toekomstige huisvesting van de VRT zitten.

5. Standpunt van de heer Jurgen Verstrepen

De heer *Jurgen Verstrepen* haalt de definitie van Wikipedia aan van een openbare omroep: “Een publieke omroep is een omroep die het algemeen nut nastreeft of zou moeten nastreven en daarbij een ideëel doel heeft, in plaats van een commercieel”. Publieke omroepen besteden in de regel meer aandacht aan kunst, cultuur en actualiteiten – vaak dure programma’s voor kleine doelgroepen –, terwijl commerciële omroepen vaak meer aandacht besteden aan sport, films en amusement. De VRT beantwoordt daar niet echt aan.

De heer Verstrepen beaamt dat de VRT goed bezig is maar heeft vragen bij de toekomstgerichtheid van haar beleid. Heel wat informatie uit het gedetailleerde jaarverslag wisten de parlementsliden al uit de antwoorden op hun 280 vragen om uitleg over de VRT. Het lid garandeert echter nog meer vragen dit jaar, de meer gedetailleerde gegevens bieden daar immers meer stof voor. Hij zal dus nu geen vragen over 2011 of de toekomstplannen stellen.

Anders dan een koploper te zijn, wordt de VRT nu een navelstaarder. Dat is logisch omdat ze moet besparen, omdat ze een nieuwe beheersovereenkomst moet opstellen enzovoort. Het parlementslid maant de VRT aan de blik naar buiten te richten want anders zou ze wel eens tot achtervolger kunnen verworden.

De VRT scoort in 2011 hoger dan de maatstaven. Dekkt de VRT zich in tegen tegenvallende cijfers of zijn haar doelstellingen lager dan de huidige? Het lid vraagt voorts nauwkeurigere omschrijvingen van de programmacategorieën en meer categorieën. Voor hem is Basta bijvoorbeeld geen nieuwsprogramma, maar toch wordt het zo omschreven.

Voor de heer Verstrepen zijn de metingen van diversiteit nog altijd gebrekkig. Hij vermoedt dat het jaarverslag geen correct beeld van het diversiteitsbeleid schetst. Wordt er aan een betere meting en rapportering gewerkt? Het jaarverslag geeft informatie over de klachten, maar het parlementslid zou graag de verhoudingen tussen de klachten kennen.

Meer sportuitzendingen is het hoofdargument voor het derde kanaal. Hoewel dat pas een doelstelling wordt onder de nieuwe beheersovereenkomst, zendt de VRT in 2010 al meer dan dertig verschillende sporten uit, weliswaar de uitzendingen van grote sportevenementen erbij gerekend. Is het de bedoeling dat de VRT onder de nieuwe beheersovereenkomst los van de grote evenementen dertig verschillende sporten in beeld brengt?

Een deel van de financiële reserves wordt aangewend in 2012-2013. Wat zal de VRT met de resterende reserves doen? Bij MNM dalen de opbrengsten uit radioreclame. Is dat voor de VRT het bewijs dat MNM nog steeds een radiozender in verval is? Het lid vraagt voorts wat een instapradio precies is. Hij heeft immers de indruk dat de minister en de VRT dat anders definiëren.

De heer Verstrepen informeert wat precies bedoeld wordt met “de computersoftware wordt geactiveerd vanaf 2500 euro per eenheid”. Rekent de VRT er, zoals de andere zenders, op dat ze met onderhandelingen hogere rechten van de distributeurs zal loskrijgen? In de periode 2009-2010 stijgen de inkomsten uit nettarieven van 18,1 naar 19,8 miljoen euro. Stijgen de inkomsten afkomstig van Telenet, toch de grootste speler, ook in die periode?

De betalingen aan externe productiehuisen zijn fors gedaald in 2010. Het parlementslid zou graag weten welk percentage aan welk productiehuis betaald wordt. Zo kan hij beoordelen welk productiehuis het grootste slachtoffer is van de daling. Uit de statistieken leidt de heer Verstrepen af dat Klara per uitzenduur relatief veel kost. Hij vraagt daar een verklaring voor.

Aangezien de Var een dochteronderneming van de VRT wordt, hoopt het lid in het volgende jaarverslag daar heel wat meer over te lezen. Toch vraagt hij ook nu al wat meer informatie daarover.

6. Standpunt van de heer Philippe De Coene

De heer *Philippe De Coene*, voorzitter, begrijpt dat de openbare omroep jaarlijks tussen de 43 en 48 euro per Vlaming kost. Een abonnement op Telenet is vier keer zo duur. Het frappeert de voorzitter dat het vier keer meer kost om het beeld door te sturen dan om het te maken.

Van alle inkomsten van de VRT is radioreclame het meest conjunctuurgevoelig. De VRT maakt nu gewag van aantrekkelijke nieuwe producten waardoor de inkomsten zouden stijgen. Hoe kan de VRT zich indekken tegen de daling van reclame-inkomsten ten gevolge van een conjunctuurdaling? De radioreclame heeft immers een groot aandeel in de inkomsten van de VRT.

Verhoudingsgewijs is de radioproductie van MNM goedkoper dan van de andere zenders, hoewel het natuurlijk klopt dat de advertentie-inkomsten gevoelig gedaald zijn. De voorzitter vraagt om voor elke zender de kost per radio-uur per bereik te bepalen. Daaruit zou dan misschien blijken dat per luisteraar MNM ook de goedkoopste radiozender blijkt te zijn. Misschien zou dan bevestigd worden dat Klara duurder is per luisteraar. Maar dat wijt de voorzitter aan het type programma.

De heer De Coene heeft begrepen dat de openbare omroep met MNM-mensen – die door hun opleidingsniveau, socio-economische factoren of herkomst daartoe niet geneigd zijn – in contact wil brengen met nieuwsbulletins van de VRT. Het gaat dus zeker niet alleen om allochtonen. Heeft de VRT cijfers over het profiel van de luisteraar van MNM?

Het parlementslid informeert ook naar het profiel van de werknemers die de VRT verlaten hebben. Zijn daar veel creatieve talenten onder?

Hoeveel rechten voor de doorgifte van lineair televisieaanbod ontvangt de VRT van elke distributeur? Die gegevens zouden de debatten van de commissie over auteursrechten en wat de distributeurs met de inkomsten daaruit aanvangen, stofferen. Het zou kunnen dat de VRT die gegevens niet kan verschaffen wegens contractuele beperkingen, maar ook dat zou veelzeggend zijn.

7. Antwoord van de VRT op de gestelde vragen

7.1. *Voorstel tot schriftelijke beantwoording van de vragen die aan de VRT werden voorgelegd*

De heer *Luc Van den Brande* stelt voor dat de VRT de antwoorden schriftelijk zal bezorgen. Hij benadrukt echter nu reeds dat de VRT op een adequate manier de expats wil bereiken. Hij waarschuwt voor een inflatie van informatie die tot een deflatie van kennis kan leiden. De VRT zal dus zonder schroom maar zonder te overdrijven in de feiten, antwoorden op alle vragen.

De commissieleden stemmen in met de schriftelijke beantwoording van de voorgelegde vragen.

7.2. *Waar staat de Var-overdracht in de vaste activa?*

De VRT stelt dat de verwerving van de resterende aandelen van de nv Var in de balans van de VRT te vinden is onder 'Financiële vaste activa', code 280 'deelnemingen' (blz. 4 van het financiële luik van het jaarverslag). Dit wordt eveneens vermeld in de toelichting onder Volume 5.4.1 (staat van de financiële vaste activa) van de jaarrekening (blz. 7 van het financiële luik van het jaarverslag).

7.3. *Meer uitleg over de niet in de balans opgenomen rechten en verplichtingen, die passen in de raam- en principeakkoorden tussen de VRT en de strategische programmamakers*

Volume 5.13 van de jaarrekening (blz. 9 van het financiële luik van het jaarverslag) vermeldt de waarde van de verplichtingen die de onderneming heeft, maar die niet in de balans opgenomen zijn. Het gaat in het bijzonder over de verplichtingen tot aankoop van vaste activa, termijnverrichtingen m.b.t. de aankoop van deviezen en verplichtingen voortvloeiend uit bestellingen van goederen en diensten.

7.4. *De inkomsten uit overeenkomsten met distributeurs stijgen met 11 percent ten opzichte van 2009. In het financiële plan staat echter dat de inkomsten uit overeenkomsten met distributeurs 18,5 miljoen euro lager liggen. Is dat een tegenstrijdigheid?*

De VRT stelt dat de inkomsten uit overeenkomsten met distributeurs stegen met 10 percent t.o.v. 2009, voornamelijk door de ontvangst van enkele afrekeningen m.b.t. de voorgaande jaren.

De reële opbrengsten in 2010 liggen wel 18,5 miljoen euro lager dan de inschatting die in het voorjaar 2006 gemaakt werd voor het jaar 2010 ter voorbereiding van de opmaak van de beheersovereenkomst 2007-2011. Meer specifiek waren de destijds gehanteerde parameters m.b.t. de uptake van digitale televisie, de take-uprate van de abonnementen Net Gemist, en de opvragingen Ooit Gemist te optimistisch.

7.5. *Wat is de balans van Ooit Gemist?*

De VRT deelt mee dat zij in 2010 een opbrengst van 1,4 miljoen euro voor Ooit Gemist heeft geboekt. De kosten bedragen 0,5 miljoen euro, zodat de nettocontributie voor VRT 0,9 miljoen euro bedraagt.

7.6. *Meer duidelijkheid over de missie en doelstellingen van MNM, de dalende opbrengsten uit radioreclame, de doelgroepen van MNM naast allochtonen, de rapportering en de term 'instapradio'*

De missie van MNM is opgenomen in de nieuwe beheersovereenkomst: een "toegankelijke instapradio die de jonge luisteraar (inclusief nieuwe Vlamingen) en zijn leefwereld

centraal stelt, en van daaruit een relevant en betrouwbaar informatief aanbod brengt” (OD 8.4).

De beheersovereenkomst stelt verder dat MNM ook een platform is “dat het uitwisselen van ervaringen en engagement bij jonge en lager opgeleide luisteraars stimuleert” (OD 8.4). Met acties die de doelgroep aanspreken wil MNM dan ook ‘heel jong Vlaanderen’ kunnen mobiliseren, zoals met De strafste school van Vlaanderen.

De positie van MNM in de portfolio van VRT-radio is duidelijk. MNM heeft zowat een half miljoen exclusieve luisteraars, die de VRT zonder MNM niet bereikt. Deze exclusieve luisteraars zijn vooral jonger dan deze van de andere netten, ook in vergelijking met Studio Brussel. Ook qua profiel verschillen ze van de Studio Brussel-luisteraars. De exclusieve MNM-luisteraars zijn vrouwelijker en lager opgeleid. MNM staat ook sterker bij scholieren en allochtonen.

De VRT gebruikt de term ‘instapradio’ voor MNM omdat dit goed aangeeft waar het net zich positioneert binnen de VRT-radioportefeuille. MNM laat toe dat ‘jong en divers Vlaanderen’ instapt in radio en dus op die manier in contact komt met het aanbod van de openbare omroep. Dat gebeurt met actualiteit, informatie, muziek en acties, op maat van de jonge luisteraar en aansluitend bij zijn leefwereld.

Een voorbeeld is het nieuwsaanbod dat in volume bijna dubbel zo groot is als het nieuws bij commerciële hitradio's. Een ander voorbeeld is de uitleg in programma's over onderwerpen als de financiële crisis, de regeringsvorming ... door journalisten van de VRT-nieuwsdienst. Er worden ook maatschappelijk relevante thema's behandeld op maat van jonge mensen (gemaakt samen met jongeren) in de avondprogrammering De Cock Late Night, bijvoorbeeld rond jongeren en relaties, eerste werkervaringen, vakantiejobs, pesten op school. Hiervoor wordt samengewerkt met officiële organisaties zoals scholen, jeugdzorg en Tele-onthaal.

Ook op het vlak van acties en muziek wil MNM zijn functie als instapradio waarmaken. De acties worden samen met een community van jonge mensen gemaakt (tandenpoetsdag, de dag van de jeugdbeweging enzovoort).

Muzikaal is MNM ook een platform voor jong talent van hier, met wedstrijden en vrije podia voor jonge muzikanten en jong dj-talent. Dat talent stroomt ook verder door naar de dagelijkse programmering. Zo werden recent muziekopnames gemaakt met muzikanten die in de MNM-Summerclub werden ontdekt.

De VRT rapporteert in het jaarverslag over alle operationele doelstellingen. Dat betekent dat ook over de operationele doelstellingen inzake MNM zal worden gerapporteerd.

Voor 2011 zijn de inkomsten van MNM uit radioreclame opnieuw beter (tot nu toe). Omwille van confidentialiteit kunnen hier geen bijkomende details gegeven worden. De recentste CIM-meting liet bovendien zien dat het marktaandeel van MNM steeg van 8 percent naar 9,4 percent.

De VRT waakt er wel over dat de inhoudelijke opdracht van MNM op de eerste plaats blijft. Een zender die een sterke basis heeft, zal ook een sterkere aantrekkingskracht krijgen op de radiomarkt.

7.7. *Hoe zal het VRT-contract met de distributeurs in de toekomst lopen?*

De VRT deelt mee dat er momenteel onderhandelingen lopen over de lineaire en niet-lineaire doorgifte/VOD met de verschillende distributeurs. Met sommige zijn die onderhan-

delingen al verder gevorderd dan bij andere. De VRT kan momenteel geen verdere details geven over de onderhandelingen.

7.8. *De expertise, opgebouwd door innovatie, resulteerde in drie spin-offs. Zijn de intellectuele rechten in handen van de opstartende bedrijven of van de VRT?*

De expertise, opgebouwd door innovatie, resulteerde, volgens de VRT, in vier spin-offs. Alle intellectuele eigendomsrechten m.b.t. ingebrachte expertise, knowhow en overgedragen technologieën behoren toe aan de VRT (of het IBBT). De spin-offs genieten enkel van een gebruiksrecht.

7.9. *Hoe schonk de VRT aandacht aan Brussel?*

De VRT stelt dat zij op al haar netten ruim aandacht besteedt aan Brussel. Zo hebben de VRT-netten, elk volgens hun netprofiel, de voorbije jaren aandacht besteed aan berichtgeving over Brussel. In de nieuws- en duidingsprogramma's van de VRT-radio- en televisenetten wordt bericht over actuele gebeurtenissen en maatschappelijke evoluties in Brussel. Veel van de nationale (politieke, sociale, culturele enzovoort) actualiteit speelt zich trouwens in Brussel af. In de regionale programma's van Radio 2 Vlaams-Brabant wordt quasi dagelijks bericht over Brussel.

De VRT-netten plaatsen daarnaast regelmatig Brussel in de kijker. Enkele voorbeelden: De school van Lukaku (Eén) en Onder de sterren (Eén) speelden zich af in Brussel. Eén produceert momenteel ook twee fictiereeksen die zich in Brussel afspelen (De vijfhoek en Salamander). Canvas had op verschillende manieren aandacht voor Brussel. Enkele voorbeelden: captaties uit De Munt en Bozar, de uitzendingen van KEW en De nacht van de koningin, een portret van Brusselse architecten in de reeks Vormgevers (Canvas) enzovoort.

Karrewiet (Ketnet) had in 2011 uitgebreid aandacht voor Brussel. Enkele voorbeelden: Brusselse kinderen op taalkamp, breakdance battle in Brussel, Hondenrestaurant in Brussel, Autoloze zondag enzovoort.

Studio Brussel heeft speciale aandacht voor muziek. Zo was er uitgebreide aandacht voor het muziekevenement De poulains dat in Brussel plaatsvond. Het Klarafestival en Klara in het paleis vonden in Brussel plaats enzovoort.

De VRT zal via haar netten ruime aandacht blijven besteden aan de gebeurtenissen en evenementen in de Vlaamse hoofdstad.

7.10. *Personeel zou de verplichting moeten hebben om neutraal te blijven, ook op Twitter. Hoe staat de VRT hier tegenover?*

In het administratief personeelsstatuut van de VRT staat: "De personeelsleden moeten in alles de belangen van de VRT behartigen. (...) Zij vervullen op een professionele wijze hun taak. Zij moeten ook in hun privéleven alles vermijden wat de belangen van de VRT kan schaden. (...) Het is de personeelsleden verboden (...) informatie over de VRT te verstrekken of te laten verstrekken die schadelijk kan zijn voor de goede werking van de diensten."

In de deontologische code en het redactiestatuut van de VRT-nieuwsdienst wordt ingegaan op de rechten en plichten van de medewerkers van de nieuwsdienst. Daarin staat o.a.: "Het personeelslid moet zowel binnen de dienst als daarbuiten alles vermijden wat de belangen van de VRT kan schaden, onder andere: – Elke activiteit of uiting die het vertrouwen van het publiek in de onpartijdigheid van de VRT kan aantasten."

De VRT wijst er op dat er een (schriftelijke) richtlijn van de deontologische adviesraad is waarin er op gewezen wordt dat de journalist uiterst voorzichtig moet zijn met meningen te vertolken over politici, politieke en maatschappelijke kwesties op sociale netwerksites. De journalist mag het vertrouwen in zijn onpartijdigheid niet ondermijnen. Ook de VRT-hoofddirectie heeft aan alle journalisten die boodschap meegegeven.

De VRT-nieuwsdienst herwerkt momenteel zijn redactiestatuut. Daarbij zal ook een korte passage opgenomen worden over journalistiek en sociale media.

Ook de medewerkers van de niet-nieuwsprogramma's moeten voorzichtig omgaan met Twitter. De programmacharterraad erkent dat iedere medewerker het recht op vrije meningsuiting heeft, maar dat een VRT-medewerker niets mag twitteren dat de VRT schade kan toebrengen.

7.11. *De kosten per uitzenduur: wat zit daar precies in? Zijn hierin ook de overhead en de personeelskosten opgenomen?*

De VRT deelt mee dat de kosten programmaoutput bestaan uit de totale productiekosten (inzet personeel, inzet infrastructuur, externe kosten), de mediakosten (o.a. marketing, hosting, auteursrechten enzovoort), de distributiekosten, de kosten van marktstrategie en de overhead van de directie productie.

De kost van de commerciële activiteiten en van de ondersteunende diensten (hr, Financiën, ICT, gebouwen) zit niet vervat in de kosten van de programmaoutput.

7.12. *Het personeelsbudget is in 2010 verder toegenomen, maar het personeelsbestand is wel gedaald. Hoe valt dit met elkaar te rijmen?*

De VRT deelt mee dat de personeelsuitgaven in 2010 189,8 miljoen euro bedroegen t.o.v. 180,9 miljoen euro in 2009, of een stijging met 4,9 percent.

De sterke stijging van de uitgaven werd veroorzaakt door twee uitzonderlijke bewegingen:

Een eerste element is dat de VRT in 2010, omwille van besparingen op het niveau van de Vlaamse Gemeenschap, opnieuw instond voor de betaling van de patronale bijdragen aan het pensioenfonds statutairen (9,4 miljoen euro). In 2009 was de bijdrage van VRT immers vervangen door een rechtstreekse dotatie van de Vlaamse overheid aan het pensioenfonds.

Een tweede element is dat de VRT, op aangeven van het Rekenhof, in 2010 een bijkomende provisie van 4 miljoen euro heeft aangelegd voor de overgedragen vakantiedagen van 2010 naar 2011.

Maken we abstractie van deze posten, dan zouden de personeelsuitgaven dalen met 6 miljoen euro omwille van het dalend contingent.

7.13. *Wat zijn de verklaringen over het feit dat de inkomsten van de advertentiemarkt en de opbrengsten uit de contracten van de distributeurs daalden? Waren de prognoses dan te ambitieus?*

Volgens de VRT stegen de inkomsten van de advertentiemarkt in 2010 met 1,5 miljoen euro in vergelijking met 2009. In vergelijking met de ramingen uit de beheersovereenkomst liggen ze in 2010 evenwel 17,8 miljoen euro lager. Vooral de inkomsten uit radioreclame, radiosponsoring en dividenden liggen lager dan ingeschat in de beheersovereenkomst.

7.14. Voorbeelden van aantrekkelijke nieuwe producten waardoor de inkomsten uit radio-reclame stijgen.

De VRT deelt mee dat een voorbeeld van een aantrekkelijk nieuw radioreclameproduct de lancering van de Hi Performance-pakketten was: een pakket dat een adverteerder kan aankopen, dat bestaat uit een combinatie van tien- en dertigsecondenspots die gepland worden volgens een vast schema.

7.15. Via teletekst zou de VRT 100.000 euro aan reclame-inkomsten hebben opgehaald. Hoe wordt er op teletekst reclame gemaakt?

De VRT stelt dat zij in 2010 een omzet uit teletekst van 86.740 euro heeft geboekt. Er wordt geen reclame als dusdanig gemaakt op teletekst, wel kunnen instanties infopagina's kopen. Dit wordt gedaan door bijvoorbeeld Infrabel en VDAB.

7.16. Kennen Net Gemist en Ooit Gemist eigenlijk succes?

De VRT deelt mee dat zij de voorbije jaren de cijfers van haar VOD-aanbod heeft opgenomen in haar jaarverslag. In het Jaarverslag 2010 nam zij volgende informatie op: "De journaals, *Het weer*, *Terzake* en *Karrewiet* worden gratis ter beschikking gesteld van de digitale kijkers. Vooral *Het Journaal* en het weerbericht werden in 2010 vaak opgevraagd: 5.150.929 keer, een stijging van 46,3 percent in vergelijking met 2009. Het aantal opvragingen van dit gratis aanbod stijgt sterker dan het aantal digitale abonnees (+27,9 percent). Dat is niet het geval voor het *Net gemist* (+11 percent) en *Ooit gemist* (+22,2 percent)". Het gebruik van deze diensten stijgt substantieel minder dan de toename van het aantal abonnees. Dit betekent dus een reële achteruitgang van het gebruik van Net Gemist en Ooit Gemist. "De opvragingen van programma's die minder dan 7 dagen geleden uitgezonden werden, staat bovendien extra onder druk door de toegenomen mogelijkheden om op een gemakkelijke manier programma's met een digitaal opnametoestel op te nemen".

	2009 Totaal	2010 Totaal	% evolutie
Aantal IDTV-abonnees	1.133.155	1.449.345	27,9%
Aantal NG-abonnees			+/- status quo
Journaal & weer	3.519.755	5.150.929	46,3%
NG	3.393.589	3.766.638	11,0%
OG	1.805.948	2.206.183	22,2%
OG +7d	840.801	1.228.861	46,2%
OG -7d	898.209	935.877	4,2%
OG gratis	66.938	41.445	-38,1%
Eindtotaal	8.719.292	11.123.750	27,6%

7.17. Hoe komt het dat het bereik van de VRT-internetradio niet toeneemt maar daalt? Hoe is het bereik via andere internetkanalen dan de eigen radiospeler?

Het bereik via de eigen VRT-internetradiospeler is inderdaad gedaald maar dit dient genuanceerd te worden.

Het aantal uren dat er effectief naar de VRT-internetradiozenders geluisterd wordt neemt immers toe (met ongeveer 10 percent per jaar in de voorbije jaren). Dat blijkt uit de data-gegevens van de bekende servers. Het aandeel dat de eigen VRT-internetradiospeler daar zelf in inneemt daalt (met ongeveer 10 percent per jaar in de voorbije jaren). Enkele jaren terug bedroeg dat aandeel ongeveer 80 percent, momenteel is dat nog zo'n 50 percent.

Naar de VRT-radionetten wordt, op het internet, dus meer geluisterd via alternatieven: er zijn overkoepelende websites (zoals Belgie.fm), andere internetplatformen (zoals iTunes), mobiele toestellen en digitale internetradioapparaten.

7.18. *Hoe lang duurt het nog vooraleer alle waardevolle VRT-beelden gearchiveerd zijn, tenminste aan het huidige archiveringstempo?*

De VRT deelt mee dat het archiveringsproces van oud materiaal bestaat uit twee stappen: het digitaliseren en het annoteren. Om het beeldmateriaal efficiënt te kunnen annoteren moet het eerst gedigitaliseerd zijn. Het is echter zeer moeilijk te bepalen wat waardevol beeld is. Elk beeld kan in de toekomst een grote waarde krijgen in een nu nog onbekende context. De waarde kan bovendien uitgedrukt worden in verschillende termen: erfgoed-waarde, wetenschappelijke waarde, productionele waarde, waarde voor het onderwijs, commerciële waarde enzovoort. Vandaar dat de VRT ervoor wil zorgen dat alle resterende oude archiefbeelden gedigitaliseerd, geannoteerd en geconserveerd worden.

Zoals de nieuwe beheersovereenkomst vooropstelt, zet de VRT in afwachting van de oprichting en de operationele werking van het VIAA, haar digitaliseringsproject verder. Als het VIAA toch niet zou worden opgericht, dan zal VRT die opdracht blijven verderzetten en zal er een addendum worden gemaakt aan de nieuwe beheersovereenkomst.

Indien de VRT het digitaliseringsproces verder zet aan het huidige archiveringstempo, en met de huidige middelen (2,2 miljoen euro per jaar) zal het nog ongeveer 25 jaar duren vooraleer al het beeldmateriaal gedigitaliseerd en geannoteerd is. Met het huidige budget voor de digitalisering van het VRT-archief kunnen immers niet de noodzakelijke investeringen gedaan worden om de efficiëntie te verhogen en de duur van de digitalisering substantieel te verkorten. Het huidige digitaliseringstempo zal op (relatief korte) termijn moeten verhoogd worden, willen we vermijden dat er delen van het archief door degeneratie verloren gaan.

In de oorspronkelijke raming (begin 2011) stelde de VRT dat het resterende historisch audiovisuele archief van de VRT op een termijn van 5 à 7 jaar kan gedigitaliseerd en geannoteerd worden, voor een geraamd budget van € 30 miljoen. Er moet wel rekening gehouden worden met het feit dat archiveren een permanente opdracht is. Zolang de VRT beelden produceert, zal er nieuw materiaal bijkomen om te archiveren. Dit bedrag houdt verder ook geen rekening met duurzame bewaringsstrategieën of een ontsluiting naar het brede publiek.

7.19. *Diversiteit zou op dit moment gebrekkig worden gemeten. Wordt er aan een betere meting en rapportering ervan gewerkt?*

De VRT vindt niet dat zij de diversiteit bij de medewerkers gebrekkig meet. Wegens privacyredenen kunnen medewerkers niet verplicht worden om informatie over hun afkomst of handicap mee te delen. De VRT kan dus enkel uitspraken doen over de groep van medewerkers die vrijwillig meedoen aan de bevraging. Geëxtrapoleerde objectieve cijfers over de hele VRT zijn momenteel daarom niet mogelijk.

De VRT zal wel onderzoeken of en hoe de meting nog kan verbeterd worden, uiteraard met respect voor de privacywetgeving.

7.20. *Wat wordt precies bedoeld met “de computersoftware wordt geactiveerd vanaf 2500 euro per eenheid”?*

De VRT activeert de aankoop van software zodra de eenheidsprijs 2500 euro of meer bedraagt (bedrag exclusief btw). Het gaat hier niet om de jaarlijks vernieuwbare licenties voor het gebruik van software, of om jaarlijkse onderhoudscontracten, maar om software die meerdere jaren in het bedrijf gebruikt wordt. De afschrijvingsduur is drie jaar. Een voorbeeld is het SAP-softwarepakket.

7.21. *De betalingen aan externe productiehuisen zijn gedaald. Welk percentage werd aan welk productiehuis betaald?*

De VRT kan geen verdere financiële informatie geven over de betalingen aan de externe productiehuisen. Het meedelen van de percentages dat aan elk productiehuis in 2010 werd betaald, zou immers betekenen dat de VRT bedrijfsgevoelige en vertrouwelijke informatie zou moeten vrijgeven.

7.22. *Waarom kost Klara per uitzenduur relatief veel?*

De VRT stelt dat Klara per uitzenduur goedkoper is dan Radio 1, Radio 2 en Studio Brussel. Dat blijkt ook uit het VRT-jaarverslag 2010:

Kost per uitzenduur 2010 in euro

Radio 1:	2.471
Radio 2:	2.289
MNM:	1.504
StuBru:	1.728
Klara:	1.587
RVi:	484

De kernopdracht van Klara is klassieke muziek en jazz, essentie en diepgang in woord aanbieden. Dat betekent dat Klara dagelijks woordprogramma's heeft rond de culturele actualiteit, arbeidsintensieve reeksen rond auteurs/componisten of thema's (filosofie, chanson enzovoort) en een relatief groot aantal muziekcaptaties (die met Europese partners binnen EBU-verband worden uitgewisseld).

Klara stelt wegens zijn specifiek muziekprofiel ook nog meer dan andere netten zijn muziekprogramma's handmatig samen, wat duurder is. Tenslotte is Klara Continuo mee berekend in de kostprijs per uitzenduur van Klara.

7.23. *Welk soort mensen verlaten de VRT? Betreft het veel creatieve talenten?*

Het medialandschap in Vlaanderen is volop in beweging. De huidige situatie creëert kansen en uitdagingen bij alle mediabedrijven. Op de VRT krijgen medewerkers de ruimte en de tijd om hun talenten te ontwikkelen en optimaal in te zetten. Het is dan ook normaal dat mediahuizen talent bij de VRT komen zoeken. Van de mensen die de VRT verlaten zit ongeveer een derde in een creatieve functie. Sommige mensen verlaten de VRT omdat ze een opportuniteit krijgen elders in de sector, anderen bijvoorbeeld omwille van studies of hun gezinssituatie.

De VRT geldt echter nog steeds als een aantrekkelijke werkgever. In 2010 ontving de VRT 431 sollicitaties voor gepubliceerde vacatures. 132 mensen solliciteerden spontaan. Sedert 1 januari 2011 heeft de VRT opnieuw een 100-tal medewerkers in dienst genomen. Door het besparingsplan is het totaal aantal personeelsleden bij de VRT in de eerste acht maanden van 2011 netto wel met 92 vte verminderd.

Philippe DE COENE,
voorzitter

Bart CARON,
verslaggever

Gebruikte afkortingen

CIM	Centrum voor Informatie over de Media
CNS	Onderzoeksbureau CNS Media
EBU	European Broadcasting Union
hr	human resources
IAVA	Interne Audit van de Vlaamse Administratie
IBBT	Interdisciplinair instituut voor Breedbandtechnologie
ICT	informatie- en communicatietechnologie
KEW	KEW-media
MNM-Radiozender	MNM van de VRT
PMV	ParticipatieMaatschappij Vlaanderen
PPM	Portable People Meter
RTBF	Radio Télévision Belge Francophone
SAP	bedrijf gespecialiseerd in softwareoplossingen
TNS Media	TNS Media marktonderzoek
VAF	Vlaams Audiovisueel Fonds
Var	Vlaamse Audiovisuele Regie
VDAB	Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling en Beroepsopleiding
VIAA	Vlaams Instituut voor digitale Archivering en ontsluiting van het Audiovisueel erfgoed
VOD	video-on-demand
vte	voltijdsequivalent
VRM	Vlaamse Regulator voor de Media
VRT	Vlaamse Radio- en Televisieomroeporganisatie